

تجارت خارجی و

قیمت کائوچو و لاستیک

تجارت خارجی:

کائوچوی طبیعی:

میزان صادرات کائوچوی طبیعی در جهان، از ۳۱۴۸ هزار تن در سال ۱۹۸۱ به ۳۷۰۸/۴ هزار تن در سال ۱۹۸۶ افزایش یافته است. بعبارت دیگر، صادرات مزبور سالانه بطور متوسط ۳/۳ درصد رشد نموده است (۱۷/۸ درصد طی دوره). در سال ۱۹۸۱، از جمع صادرات جهانی این محصول حدود یک درصد به گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری، ۹۷/۹ درصد به کشورهای و مناطق در حال توسعه و ۱/۱ درصد به کشورهای سوسیالیستی آسیا (ویتنام) اختصاص داشته است. در سال ۱۹۸۶ نسبت‌های مذکور به ترتیب عبارت بوده‌اند از: گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری ۱/۶ درصد، گروه کشورها و مناطق در حال توسعه ۹۷/۴ درصد و

کشورهای سوسیالیستی آسیا یک درصد. به این ترتیب ملاحظه می‌شود که طی سالهای مذکور سهم صادرات گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری و کشورهای سوسیالیستی آسیا حدود یک تا ۲ درصد و سهم صادرات گروه کشورها و مناطق در حال توسعه همواره بین ۹۷ تا ۹۸ درصد بوده است (جدول ۱).

در سال ۱۹۸۱، در بین کشورها و مناطق در حال توسعه، سهم مناطق آفریقا و آسیا از کل صادرات این گروه، به ترتیب ۴/۷ درصد و ۹۵ درصد قابل محاسبه است.

میزان ارزش صادرات کائوچوی طبیعی در جهان نیز از ۳۳۷۹/۱ هزار دلار به ۲۹۴۴/۷ هزار دلار کاهش یافته است (برخلاف روند مقدار صادرات که افزایش داشته است). این کاهش طی دوره ۸۶-۱۹۸۱، ۱۲/۹ درصد بوده که سالانه

میزان صادرات کائوچوی طبیعی در جهان، از ۳/۱۵ میلیون تن در سال ۱۹۸۱ به ۳/۷ میلیون تن در سال ۱۹۸۶ افزایش یافته است.

جهان به ترتیب ۲/۵، ۳/۹۶ و ۲/۱ درصد محاسبه گردیده است که در مقایسه با درصدهای سال ۱۹۸۱ نشانگر افزایش سهم دو گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری و کشورهای سوسیالیستی آسیا و کاهش سهم گروه کشورها و مناطق در حال توسعه می‌باشد. در سال ۱۹۸۶، سهم آسیا از کل ارزش صادرات گروه کشورهای و مناطق در حال توسعه، در مقایسه با دیگر مناطق به مراتب بیشتر بوده است (۷/۹۴ درصد).

بطور کلی متوسط ارزش واحد صادراتی کائوچوی طبیعی در جهان، از تنی ۴/۱۰۷۳ در سال ۱۹۸۱ دلار به تنی ۱/۷۹۴ دلار در سال ۱۹۸۶ کاهش یافته است (جدول ۳). به عبارت دیگر طی دوره از ۲۶ درصد کاهش برخوردار بوده است. (سالانه بطور متوسط ۹/۵ درصد). از آنجا که کشورهای در حال توسعه بیش از ۹۵ درصد از صادرات جهانی کائوچوی طبیعی را برعهده دارند، مسلماً کاهش قیمت‌های جهانی آن به ضرر این قبیل کشورها تمام شده است.

ارزش واحد صادراتی مناطق اروپا و آمریکای شمالی به مراتب بالاتر از ارزش واحد صادراتی دیگر مناطق می‌باشد. در سال ۱۹۸۱ ارزش مزبور در آمریکای شمالی هر تن ۱۸۸۲ دلار و در اروپا هر تن ۴/۱۳۷۲ دلار بوده، در حالی که در آسیا

بطور متوسط از نرخ ۲/۷- درصد برخوردار گردیده است. (جدول ۱).

در سال ۱۹۸۱ از کل ارزش صادرات جهانی کائوچوی طبیعی، حدود ۱/۶ درصد به گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری، ۶/۹۷ درصد به گروه کشورها و مناطق در حال توسعه و ۸/۰ درصد به کشورهای سوسیالیستی آسیا (عمدتاً ویتنام) اختصاص داشته است. اگر چنانچه این درصدها را با درصدهای مربوط به مقدار صادرات در سال ۱۹۸۱ مقایسه نماییم، ملاحظه خواهیم نمود که سهم گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری به لحاظ ارزش، ۶/۰ واحد بیشتر از سهم به لحاظ مقدار است و این می‌رساند که این گروه از کشورها، صادرات خود را گران‌تر صورت داده‌اند. با مشاهده جدول شماره (۳) این ادعا به اثبات می‌رسد. طبق این جدول، در سال ۱۹۸۱ ارزش واحد صادرات در گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری، بالغ بر هر تن ۳/۱۶۴۶ دلار در گروه کشورها و مناطق در حال توسعه هر تن ۱۰۷۰ دلار می‌باشد (۳/۵۷۶ دلار اختلاف در هر تن). در سال ۱۹۸۶ این اختلاف به ۹/۴۱۶ دلار در هر تن کاهش یافته است.

در سال ۱۹۸۶، سهم گروه‌های سه‌گانه از کل ارزش صادرات کائوچوی طبیعی در

جدول (۱): مقدار و ارزش صادرات کائوچوی طبیعی در جهان، سالهای ۸۶-۱۹۸۱

مقدار: هزار تن
ارزش: میلیون دلار

مقدار						منطقه، کشور یا ناحیه
۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	
۳۷۰۸/۴	۳۶۵۳	۲۶۴۷/۱	۲۲۵۰/۱	۳۱۱۵/۲	۳۱۴۸	جهان
۶۰/۹	۶۵	۵۹/۹	۳۶/۷	۳۱/۵	۳۲/۸	مناطق و کشورهای پذیرفته سرمایه داری
۳۶/۹	۴۰/۷	۳۵/۴	۲۰/۲	۱۶/۲	۱۷/۸	آمریکا
۲۲/۲	۲۳	۲۲/۶	۱۶/۱	۱۵/۲	۱۴/۵	اروپا
۰/۱	۰/۸	۱/۸	۰/۴	۰/۰	۰/۳	آفریقای جنوبی
۱/۷	۰/۵	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۲	اقیانوسیه
۳۶۱۲/۱	۳۵۵۲/۵	۳۵۴۹/۵	۳۳۷۶/۶	۳۰۵۰/۶	۳۰۸۱/۵	مناطق و کشورهای در حال توسعه
۴/۶	۳/۰	۲/۴	۳/۰	۳/۱	۲/۴	آمریکا
۲۰۳/۲	۱۸۵/۸	۱۸۵/۹	۱۵۵/۷	۱۵۱/۳	۱۴۵/۷	آفریقا
۳۱۲۲/۱	۳۲۹۹/۳	۳۳۵۸/۲	۳۲۱۵/۲	۲۸۹۳/۹	۲۹۲۸/۹	آسیا
۴/۹	۵/۱	۳/۰	۲/۷	۲/۳	۲/۵	اقیانوسیه
۳۵/۳	۳۵/۵	۳۷/۷	۳۶/۸	۳۳	۳۷/۷	کشورهای توسعه یافته آسیا

هزار تن رسیده است (با متوسط نرخ رشد سالانه ۲/۲ درصد، طی دوره ۱۱/۳ درصد رشد نموده است). میزان واردات اروپا از ۷۹۹/۶ به ۸۸۲ هزار تن، EEC از ۷۵۵/۶ به ۸۲۸/۲ هزار تن و بالاخره ژاپن از ۴۴۸/۵ به ۵۳۵/۶ هزار تن افزایش یافته است (جدول ۲). در سال ۱۹۸۱ سهم گروه کشورهای پیشرفته سرمایه داری از کل واردات جهانی کائوچوی طبیعی ۶۵/۱ درصد، سهم گروه کشورها و مناطق در حال توسعه ۱۷/۲ درصد، سهم کشورهای

تنی ۱۰۶۶ دلار و در آفریقا تنی ۱۱۲۰/۱ دلار گزارش شده است. طی سالهای ۸۶-۱۹۸۱، کل مقدار واردات کائوچوی طبیعی در جهان از ۳۲۷۹/۵ هزار تن در سال ۱۹۸۱، به ۳۷۲۷/۵ هزار تن در سال ۱۹۸۶ افزایش یافته است (۱۳/۷ درصد)، بدین ترتیب متوسط نرخ رشد سالانه آن بالغ بر ۲/۶ درصد می‌گردد. میزان واردات گروه کشورهای پیشرفته سرمایه داری (گروه واردکنندگان عمده) نیز از ۲۱۳۶/۳ هزار تن به ۲۳۷۸/۱

ارزش						منطقه، کشور یا ناحیه
۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	
۲۹۴۴/۷	۲۷۷۴/۹	۲۵۳۷/۶	۲۳۳۴/۳	۲۴۹۹/۷	۲۳۷۹/۱	جهان
۷۳/۲	۷۴/۹	۷۸/۳	۵۳	۴۶	۵۴	مناطق و کشورهای پیشرفته سرمایه داری
۲۶/۴	۲۹/۲	۲۹/۹	۳۱/۶	۲۷/۳	۳۳/۵	آمریکا
۲۵/۳	۲۴/۲	۲۶	۲۰/۸	۱۸/۲	۱۹/۹	اروپا
۰/۰	۰/۹	۲/۳	۰/۵	۰/۰	۰/۳	آفریقای جنوبی
۱/۴	۰/۶	۰/۱	۰/۱	۰/۲	۰/۳	افسیا نوسیه
۲۸۳۶	۲۶۶۷/۹	۲۴۲۲/۶	۲۳۴۵	۲۴۲۵/۲	۲۴۹۷/۱	مناطق و کشورهای در حال توسعه
۵/۹	۳/۰	۲/۴	۲/۵	۶/۲	۶/۷	آمریکا
۱۶۶/۸	۱۵۳/۳	۱۸۱/۳	۱۴۸/۵	۱۱۸/۹	۱۶۳/۲	آفریقا
۲۶۵۹/۵	۲۵۰۷/۹	۲۲۳۶/۱	۲۰۸۹/۵	۲۲۹۸/۲	۲۱۲۲/۱	آسیا
۳/۸	۳/۷	۲/۸	۲/۶	۱/۹	۵/۱	افسیا نوسیه
۲۵/۳	۲۲	۲۶/۶	۳۶/۳	۲۸/۵	۲۸	کشورهای سوسیالیستی آسیا

مأخذ: U.N, UNCTAD Commodity Yearbook, 1988 (New York: U.N Pub., 1989), P.191-

گروه کشورهای سوسیالیستی آسیا (عمدتاً چین) از ۴/۹ به ۶ درصد رسیده است. از جنبه ارزش واحد وارداتی در جهان، چنین می‌توان عنوان نمود که این ارزش طی سالهای ۸۶-۱۹۸۱، نظیر روند ارزش واحد صادرات، دچار کاهش گردیده است و سالانه بطور متوسط با نرخ ۶/۵ درصد از میزان آن کاسته گردیده، به حدی که در سال ۱۹۸۶ به ۸۶۸/۵ دلار در هر تن رسیده است (از ۱۲۱۸/۳ دلار در هر تن در سال ۱۹۸۱). به عبارت دیگر این ارزش طی دوره، دچار ۲۸/۷ درصد کاهش گردیده است. در گروه

سوسیالیستی اروپای شرقی ۱۲/۷ درصد و بالاخره سهم کشورهای سوسیالیستی آسیا ۴/۹ درصد بوده است. این سهم‌ها برای سال ۱۹۸۶ به ترتیب ۶۳/۸، ۲۱/۱، ۹/۲ و ۶ درصد گردیده است. بدین ترتیب ملاحظه می‌شود که سهم گروه کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری از ۶۵/۱ به ۶۳/۸ درصد و سهم گروه کشورهای سوسیالیستی اروپای شرقی از ۱۲/۷ به ۹/۲ درصد کاهش و بالعکس سهم دو گروه دیگر افزایش یافته است. به عبارت دیگر سهم گروه کشورها و مناطق در حال توسعه از ۱۷/۲ به ۲۱/۱ درصد و سهم

جدول (۲) مقدار و ارزش واردات کانیجوی طبیعی در جهان، طی سالهای ۸۶-۱۹۸۱

مقدار: هزار تن
ارزش: میلیون دلار

مقدار						منطقه، کشور یا ناحیه
۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	
۳۷۲۷/۵	۳۶۶۵/۱	۳۷۰۴/۳	۳۴۲۷/۵	۳۱۳۲/۴	۳۲۷۹/۵	جهان
۲۳۷۸/۱	۲۴۳۳	۲۳۳۱/۸	۲۱۳۱/۴	۲۰۳۴/۷	۲۱۳۴/۳	مناطق و کشورهای پیشرفته سرمایه داری
۸۷۱/۷	۹۲۳/۱	۹۰۶/۲	۷۷۱/۸	۷۱۳/۵	۷۵۸/۷	آمریکا
۸۸۲	۸۸۴/۱	۸۲۵	۷۹۱/۲	۸۰۹/۳	۷۹۹/۶	اروپا
۳۷/۶	۲۹/۴	۳۲/۴	۲۱/۴	۴۰/۱	۷۰/۹	آفریقای جنوبی
۵۴۲	۵۵۱/۴	۵۲۷/۳	۵۰۶/۶	۴۳۴/۷	۴۵۷	آسیا
۴۲/۷	۴۴	۳۹/۹	۴۰/۴	۴۷/۱	۵۰/۱	افریقا نوسیه
۷۸۵	۶۸۷/۶	۷۰۴/۹	۵۹۴/۳	۵۷۲/۶	۵۶۴	مناطق و کشورهای در حال توسعه
۲۲۲/۷	۱۹۶/۹	۲۰۱/۳	۱۶۶/۲	۱۵۷/۶	۱۸۱/۳	آمریکا
۳۴/۴	۳۵	۳۳	۳۰/۹	۳۱/۸	۳۳/۱	آفریقا
۴۸۶/۷	۴۱۱	۴۳۰/۹	۳۵۸/۸	۳۴۸/۳	۳۱۰/۸	آسیا
۴۱/۲	۴۴/۷	۳۹/۷	۳۸/۶	۳۴/۸	۳۸/۸	اروپا
-	-	-	۰/۰	۰/۰	۰/۰	افریقا نوسیه
۳۴۱/۲	۳۷۲/۲	۳۳۴/۹	۳۴۵/۸	۳۵۹/۷	۴۱۸	کشورهای سوسیالیستی اروپای شرقی
۲۲۲/۲	۱۷۱/۳	۲۳۲/۷	۲۵۵/۹	۱۶۵/۴	۱۶۱/۱	کشورهای سوسیالیستی آنها

ارزش مزبور سالانه ۶/۸ درصد و در گروه دوم سالانه ۷/۱ درصد تقلیل یافته است. برعکس مورد ارزش واحد صادراتی، طی سالهای ۸۶-۱۹۸۱، ارزش واحد وارداتی مناطقی نظیر آسیا و آفریقا یا خیلی نزدیک به ارزش واحد وارداتی مناطق آمریکای شمالی و اروپا بوده و یا در مواردی حتی بیشتر از آنها

کشورها، ارزش واحد وارداتی گروه کشورهای پیشرفته سرمایه داری از ۱۲۱۶/۲ دلار در هر تن به ۸۵۵/۳ دلار در هر تن و ارزش واحد وارداتی گروه کشورها و مناطق در حال توسعه از ۱۲۸۰/۵ دلار در هر تن به ۸۸۴/۲ دلار در هر تن کاهش یافته است. به عبارت دیگر، در گروه نخست

ارزش						منطقه، کشور یا ناحیه
۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	
۳۲۳۷/۳	۳۱۶۷/۸	۳۹۶۰/۵	۳۵۳۲/۴	۲۸۶۵/۶	۳۹۹۵/۴	جهان
۲۰۳۴/۱	۲۰۶۵/۱	۲۴۶۷/۷	۲۱۶۴/۷	۱۸۳۸/۳	۲۵۹۸/۲	مناطق و کشورهای به‌شرفته سرما به داری
۶۹۴/۷	۷۲۲/۲	۹۳۳/۱	۷۴۵/۴	۶۰۲/۲	۸۸۱	آمریکا
۸۱۷	۸۱۴/۵	۹۱۵	۸۵۲/۴	۷۹۳	۱۰۴۰/۳	اروپا
۳۶/۷	۲۲/۴	۳۳/۳	۲۰/۹	۳۵/۷	۶۶/۶	آفریقای جنوبی
۴۵۰/۹	۴۴۵/۷	۵۴۱/۸	۵۰۹/۳	۳۵۹/۵	۵۴۲	آسیا
۳۴/۸	۴۰/۳	۴۴/۵	۳۶/۷	۴۷/۸	۶۸/۳	اقیانوسیه
۶۹۴/۱	۶۲۰/۱	۷۶۲/۴	۶۳۵/۲	۵۴۲/۸	۷۲۲/۲	مناطق و کشورهای در حال توسعه
۲۰۷/۷	۱۹۹	۲۴۵/۶	۱۹۵/۶	۱۷۴/۲	۲۶۲/۱	آمریکا
۳۴/۱	۳۴/۸	۳۹/۲	۳۳/۶	۳۲/۷	۴۰/۱	آفریقا
۴۱۵/۵	۳۴۴	۴۳۰/۹	۳۶۰/۴	۲۹۷/۶	۳۶۶/۶	آسیا
۳۶/۷	۴۲/۳	۴۶/۸	۴۵/۶	۳۸/۲	۵۳/۳	اروپا
۰/۰	۰/۰	-	۰/۰	۰/۱	۰/۰	اقیانوسیه
۳۲۹/۱	۳۴۴/۴	۲۵۸/۴	۲۶۹/۱	۳۴۰/۸	۲۹۲/۵	کشورهای سوسیالیستی اروپای شرقی
۱۸۰/۱	۱۳۸/۲	۲۷۱/۹	۲۶۳/۴	۱۲۳/۷	۱۸۲/۵	کشورهای سوسیالیستی آسیا

مأخذ: U.N, UNCTAD Commodity Yearbook 1988 (New York: U.N Pub., 1989), P.192.

گزارش شده است.

سالانه ۰/۱ درصد کاهش داشته است (از ۱۵۳۰ هزار تن به ۱۵۲۰ هزار تن رسیده است). پس از مالزی، اندونزی به‌عنوان دومین صادرکننده عمده در جهان شناخته شده است. میزان صادرات آن طی سالهای ۸۵-۱۹۸۰ سالانه یک درصد رشد داشته و از ۹۸۰ هزار تن به ۱۰۳۰ هزار تن رسیده است. در سال ۱۹۸۶، صادرات این کشور نسبت به سال ماقبل ۹/۷ درصد کاهش یافته

طی سالهای ۸۶-۱۹۸۱، در بین کشورهای صادرکننده، میزان صادرات مالزی همواره بالاتر از میزان صادرات دیگر کشورها بوده است. سهم این کشور از کل صادرات جهانی در سال ۱۹۸۰، ۵/۶۶ درصد، در سال ۱۹۸۳، ۲/۴۵ درصد و در سال ۱۹۸۶، ۵/۴۱ درصد بوده است. البته متذکر می‌شویم که صادرات این کشور طی دوره ۸۶/۱۹۸۰

در سال ۱۹۸۶، از جمع صادرات جهانی کاتوجوی طبیعی، حدود ۹۷/۴ درصد به کشورهای در حال توسعه، ۱/۶ درصد به کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری و یک درصد به کشورهای سوسیالیستی تعلق داشته است.

جدول شماره (۳): متوسط ارزش واحد صادرات و واردات کاتوجوی طبیعی در جهان، سالهای

۱۹۸۶-۱۹۸۱

واحد: دلار در هر تن

صادرات						جهان، گروه کشورها و مناطق
۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	
۷۹۴/۱	۷۵۹/۶	۹۷۰/۰	۹۶۶/۴	۸۰۲/۴	۱۰۷۳/۴	جهان
۱۲۰۲/۰	۱۱۵۲/۳	۱۳۰۷/۲	۱۴۴۴/۱	۱۴۶۰/۳	۱۶۴۴/۳	کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری
۷۸۵/۱	۷۵۱/۰	۹۶۴/۲	۹۶۱/۰	۷۹۵/۰	۱۰۷۰/۰	کشورها و مناطق در حال توسعه
۱۲۵۷/۵	۱۳۰۸/۸	۱۴۰۹/۶	۱۵۶۴/۴	۱۶۸۵/۲	۱۸۸۲/۰	آمریکای شمالی
۱۱۳۹/۶	۱۰۵۲/۲	۱۱۵۰/۴	۱۲۹۱/۹	۱۲۱۰/۵	۱۳۷۲/۴	اروپا
۸۲۰/۹	۸۲۵/۱	۹۷۵/۳	۹۵۳/۸	۷۸۵/۹	۱۱۲۰/۱	آفریقا
۸۵۱/۸	۷۳۷/۸	۹۶۳/۶	۹۶۰/۹	۷۹۴/۲	۱۰۶۶/۰	آسیا
۸۲۳/۵	۱۲۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۱۵۰۰	اقیانوسیه
واردات						جهان، گروه کشورها و مناطق
۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۳	۱۹۸۲	۱۹۸۱	
۸۶۸/۵	۸۶۴/۳	۱۰۶۹/۲	۱۰۳۰/۶	۹۱۴/۸	۱۲۱۸/۳	جهان
۸۵۵/۳	۸۴۹/۱	۱۰۵۸/۳	۱۰۱۵/۶	۹۰۳/۵	۱۲۱۶/۲	کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری
۸۸۴/۲	۹۰۱/۸	۱۰۸۱/۶	۱۰۶۸/۶	۹۴۸/۰	۱۲۸۰/۵	کشورها و مناطق در حال توسعه
۷۹۶/۹	۸۰۴/۰	۱۰۲۹/۷	۹۶۵/۸	۸۴۴/۳	۱۱۶۱/۲	آمریکای شمالی
۹۲۶/۳	۹۲۱/۳	۱۱۰۹/۱	۱۰۷۷/۴	۹۷۹/۹	۱۳۰۱/۰	اروپا
۹۹۱/۳	۹۹۴/۳	۱۱۸۷/۹	۹۰۸۷/۴	۱۰۲۸/۳	۱۲۱۱/۵	آفریقا
۸۲۸/۹	۸۰۸/۳	۱۰۲۷/۵	۱۰۰۵/۳	۸۴۶/۵	۱۱۸۶/۰	آسیا
۸۱۵/۰	۹۱۵/۹	۱۱۱۵/۳	۹۰۸/۴	۱۰۱۴/۹	۱۳۶۳/۳	اقیانوسیه

مأخذ: ارقام این جدول با استفاده از جدول (۱) و (۲) محاسبه شده است.

و بالغ بر ۹۳۰ هزار تن (کمتر از میزان سال ۱۹۸۰) گردیده است. طی سالهای مذکور کشورهای تایلند و سایر کشورها (عمدتاً سریلانکا)، به ترتیب در مراتب سوم و چهارم پس از مالزی و اندونزی قرار داشته اند (جدول ۴).

در سال ۱۹۸۰ میزان دریافتی بابت صادرات کائوچوی طبیعی در جهان بالغ بر ۴/۳۰ میلیارد دلار بوده که طی سالهای بعد بتدریج از میزان آن کاسته شده، تا اینکه در سال ۱۹۸۶ به ۳ میلیارد دلار رسیده است.

به این ترتیب سالانه ۵/۸ درصد کاهش داشته است. علت این کاهش، عمدتاً کاهش قیمت های جهانی کائوچوی طبیعی بوده است. بطور کلی طی دوره ۸۶-۱۹۸۰، ارزش فروش این محصول ۳۰/۲ درصد کاهش نشان می دهد. طی این سالها، مقدار صادرات ۱۱/۲ درصد افزایش و میزان قیمتها ۴۳/۳ درصد کاهش داشته است. بدین ترتیب ملاحظه می شود که در سطح جهانی، معدودی از کشورهای در حال توسعه که منبع اصلی صادرات این ماده خام

جدول (۴): میزان صادرات کائوچوی طبیعی توسط کشورهای عمده صادرکننده طی سالهای ۱۹۸۰-۸۶
واحد: هزار تن

سال	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶
کل صادرات	۳۲۹۰	۳۱۱۰	۳۰۷۰	۳۴۵۰	۳۶۵۰	۳۶۸۰	۳۶۶۰
کشورهای در حال توسعه	۳۲۹۰	۳۱۱۰	۳۰۷۰	۳۴۵۰	۳۶۵۰	۳۶۸۰	۳۶۶۰
اندونزی	۹۸۰	۸۱۰	۸۰۰	۹۴۰	۱۰۱۰	۱۰۳۰	۹۳۰
مالزی	۱۵۳۰	۱۴۹۰	۱۳۸۰	۱۵۶۰	۱۵۹۰	۱۵۰۰	۱۵۲۰
تایلند	۴۶۰	۴۷۰	۵۵۰	۵۶۰	۵۹۰	۶۹۰	۷۶۰
سایر کشورها	۳۲۰	۳۴۰	۳۴۰	۳۹۰	۴۶۰	۴۶۰	۴۵۰
ارزش واحدهای درآیند (بر حسب سنت آمریکا برای هر پوند)	۵۹/۳	۴۸/۴	۴۶/۳	۴۳/۸	۴۴/۱	۳۵/۶	۳۷/۰
کل میزان دریافتی بابت صادرات (میلیارد دلار)	۴/۳۰	۳/۳۲	۲/۴۵	۳/۳۳	۳/۵۵	۲/۸۹	۳/۰۰
سایر کشورهای در حال توسعه	۴/۳۰	۳/۳۲	۲/۴۵	۳/۳۳	۳/۵۵	۲/۸۹	۳/۰۰

مأخذ:

International Monetary Fund, *Primary Commodities Market Developments and Outlook* (Washington, D.C: IMF Pub. May 1987), P.68.

طی سالهای ۸۶-۱۹۸۱ سهم کشورهای در حال توسعه از کل صادرات جهانی کائوچوی طبیعی همواره بین ۹۷ تا ۹۸ درصد بوده است.

جدول (۵): میزان واردات کائوچوی طبیعی توسط سایر کشورهای عمده، طی ۶ ماهه نخست سال

۱۹۸۹

واحد: هزار تن

فرانسه	آلمان غربی	انگلستان	ایالات متحده آمریکا	ژاپن	چین
۹۶/۱	۱۱۴/۵	۲۱۳ (طی ماههای ژانویه و فوریه)	۲۴۵/۸ (طی سه ماهه نخست)	۲۲۳/۲	۱۳۱/۷

EIU, *Rubber Trends*, P.17.

مأخذ:

بوده‌اند و صادراتشان منبع مهمی برای درآمد آنها بشمار می‌رفته، دچار خسران گردیده‌اند.

در سال ۱۹۸۸، ایالات متحده آمریکا عمده‌ترین واردکننده کائوچوی طبیعی بوده است. میزان سهم این کشور از کل واردات جهانی در سال مزبور ۲۰ درصد گزارش شده است. این کشور طی سال ۱۹۸۸، ۷۹۱۸۰۰ تن کائوچوی طبیعی وارد نموده است که در مقایسه با سال ۱۹۸۷، ۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. طی سه ماهه نخست سال ۱۹۸۹، واردات ایالات متحده آمریکا در مقایسه با دوره مشابه سال ۱۹۸۸، بیش از ۷/۹ درصد افزایش یافته است.^۱

کائوچوی مصنوعی:
در جدول شماره (۶) صادرات و واردات کائوچوی مصنوعی در کشورهای مختلف، طی سالهای ۸۶-۱۹۸۴ ملاحظه می‌گردد. در سال ۱۹۸۴، کشورهای آلمان غربی با ۲۵۷/۲ هزار تن، ایالات متحده آمریکا با ۲۳۷ هزار تن، بلژیک - لوکزامبورگ با ۱۵۵/۴ هزار تن، فرانسه با ۱۴۵/۴ هزار تن، ایتالیا با ۱۴۵/۴ هزار تن،

(1): EIU, *Rubber Trends*, P.16.

جدول (۶): میزان صادرات و واردات کاتوجوی مصنوعی، لاتکس مصنوعی و فاکیس ناشی از نفت

واحد: تن

صادرات			واردات			نوع
۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	۱۹۸۶	۱۹۸۵	۱۹۸۴	کشور / سال
۰۰۰	۸۷۲۷	۸۱۳۶	۲۲۹۰۳	۵۰۲۶۵	۵۶۶۱۰	اتریش
۰۰۰	۱۹۵۵۳۸	۱۸۲۰۶۶	۰۰۰	۱۸۵۶۵۱	۱۵۵۳۶۰	بلژیک - لوکزامبورگ
۲۰۰۰	۸۰۰۰	۶۰۰۰	۳۴۰۰۰	۳۴۰۰۰	۳۳۰۰۰	بلغارستان (۲)
۱۴۳۸۰۰	۱۱۴۰۰۰	۱۱۲۰۰۰	۱۳۴۳۰۰	۱۰۳۸۰۰	۱۰۲۲۰۰	کانادا (۲)
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	قبرس
۱۳۰۰۰۰	۱۲۲۱۰۰	۷۸۸۰۰	۹۴۶۳۰۰	۹۲۵۶۰۰	۶۳۴۴۰۰	چکسلواکی (۳)
۸۷۶	۱۳۹۱	۱۲۰۴	۲۲۹۳۳	۲۲۳۲۶	۲۲۲۷۹	دانمارک
۶۳	۵۵۶	۳۳۱	۵۶۳۰۱	۵۴۵۶۶	۴۸۱۵۵	فنلاند
۴۰۷۹۰۰	۳۸۴۹۰۰	۳۹۰۰۰۰	۱۷۰۴۰۰	۱۴۷۲۰۰	۱۴۵۴۰۰	فرانسه (۲)
۴۳۰۰۰	۶۵۰۰۰	۵۵۰۰۰	۴۴۰۰۰	۳۳۰۰۰	۳۷۰۰۰	آلمان شرقی (۲)
۲۸۹۶۰۰	۳۰۸۳۰۰	۲۹۷۰۰۰	۲۷۹۱۰۰	۲۷۳۶۰۰	۲۵۷۲۰۰	آلمان غربی (۱)
۲۳	۰۰۰	۰۰۰	۱۱۶۷۵	۱۱۲۷۲	۱۰۵۴۲	یونان
۵۲۱۱	۲۵۸۰	۳۷۵	۵۶۰۴۵	۴۴۰۱۹	۴۵۵۱۷	مجارستان
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۲۳	۱۴	ایسلند
۰۰۰	۱۰۴	۱۰۶	۰۰۰	۹۲۳۵	۹۰۷۲	ایرلند
۱۰۲۱۴۲	۱۲۶۰۰۶	۱۱۱۳۹۷	۱۸۴۰۸۰	۱۷۰۸۲۹	۱۴۵۳۵۷	ایتالیا
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	مالت
۰۰۰	۱۹۶۷۰۴	۲۲۵۳۰۹	۰۰۰	۸۲۴۲۲	۶۶۲۶۴	هلند
۱۲۹	۵۷۵	۵۴۱	۹۰۵۷	۸۰۰۷	۸۳۶۴	نروژ
۳۰۴۸۷	۲۶۳۲۳	۲۷۳۰۴	۴۸۰۷۸	۴۵۶۴۵	۴۵۰۷۱	لهستان
۲۴	۹۳	۱۱۲	۲۶۲۹۵	۲۷۶۱۱	۲۶۹۲۳	پرتغال
۳۲۰۰۰	۳۴۴۰۰	۳۴۳۰۰	۱۴۰۰۰	۱۳۱۰۰	۱۳۸۰۰	رومانی
۱۱۵۵۹	۱۳۰۷۸	۱۷۹۰۲	۱۰۹۹۹۶	۹۲۶۶۵	۹۲۳۲۸	اسپانیا

۳۳۳۲	۳۱۰۶۶	۲۶۸۴۶	۲۵۲۰۶	۲۲۵۰۱	۲۶۶۴۱	سوند
۱۰۴۸	۱۵۱۲	۱۶۶۲	۲۰۵۶۵	۱۹۸۱۰	۲۰۳۵۹	سوتیس
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	۱۷۴۰۰	۱۸۴۰۰	۱۸۴۰۰	ترکیه (۲)
۱۵۷۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۱۲۰۰۰۰	۷۴۰۰۰	۷۸۰۰۰	۷۵۰۰۰	خوری (۲)
۱۸۷۴۱۶	۱۶۹۵۳۲	۱۶۷۶۲۸	۱۲۹۲۵۷	۱۳۸۷۸۸	۱۳۴۶۸۳	انگلستان
۳۶۵۰۰۰	۳۲۴۰۰۰	۳۵۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰	۲۶۵۰۰۰	۲۳۷۰۰۰	ایالات متحده آمریکا
۱۲۲۴	۹۹۵	۸۱۱	۵۹۸۲۳	۷۷۵۲۸	۸۰۱۵۸	یوگسلاوی
۲۸۰۰۰۰	۲۶۴۹۰۰	۲۱۸۰۰۰	۸۲۳۰۰	۶۶۹۰۰	۵۷۹۰۰	ژاپن (۲)

۱- نوعی کائوچوی مصنوعی که از ولکانیزاسیون نفت به دست می‌آید.

۲- فقط کائوچوی مصنوعی.

۳- رقم براساس هزار واحد پول کشور تحویل دهنده کالا ارائه شده است (قیمت فوب در صادرات و سیف در واردات).

مأخذ:

U.N, *Annual Review of the Chemical Industry 1986* (New York: U.N Pub., 1988), P.131.

میزان واردات آلمان غربی نیز طی سالهای یاد شده ۸/۵ درصد رشد کرده است (از ۲۵۷/۲ هزار تن در سال ۱۹۸۴ به ۲۷۹/۱ هزار تن در سال ۱۹۸۶ رسیده است). واردات فرانسه نیز طی این مدت با ۱۷/۲ درصد رشد، از ۱۴۵/۴ هزار تن به ۱۷۰/۴ هزار تن افزایش یافته است. طی دوره ۸۶-۱۹۸۴ میسزان رشد واردات کشورهای ایتالیا و کانادا به ترتیب بالغ بر ۲۶/۶ و ۳۱/۴ درصد بسوده است، ولی برخلاف کشورهای فوق، واردات انگلستان از ۱۳۳/۷ هزار تن در سال ۱۹۸۴ به ۱۲۹/۳

انگلستان با ۱۳۳/۷ هزار تن و کانادا با ۱۰۲/۲ هزار تن، در واردات کائوچو و لاتکس مصنوعی و نیز فاکتیس^۱ به ترتیب مراتب اول تا هفتم را داشته‌اند. در سالهای ۱۹۸۵ و ۱۹۸۶ نیز مراتب مزبور را کشورهای یاد شده کسب نموده‌اند. طبق آمار ارائه شده در جدول مذکور، میزان واردات ایالات متحده آمریکا از ۲۳۷ هزار تن در سال ۱۹۸۴ به ۲۶۵ هزار تن در سال ۱۹۸۵ افزایش و به ۲۵۰ هزار تن در سال ۱۹۸۶ کاهش یافته است. بطور کلی واردات مزبور طی این سه سال، ۵/۵ درصد رشد نموده است.

۱- نوعی کائوچوی مصنوعی که از ولکانیزاسیون نفت به دست می‌آید.

واردات کائوچوی طبیعی در جهان، طی سالهای ۸۶-۱۹۸۱ سالانه بطور متوسط ۲/۶ درصد رشد نموده و از ۳/۲۸ میلیون به ۳/۷۳ میلیون تن رسیده است.

فرانسه ۴/۶٪، آلمان غربی ۲/۵٪، ژاپن ۲۸/۴٪، انگلستان ۱۱/۸٪، شوروی ۳۰/۸٪، کانادا ۲۹/۳٪ و ایتالیا ۸/۳٪.

کل ارزش صادرات کائوچوی مصنوعی در کشورهای سرمایه‌داری، از ۲/۸ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۳ به ۳/۸ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۷ افزایش یافته است^۱. به این ترتیب میزان رشد طی دوره ۸۷-۱۹۸۳ بالغ بر ۳۵/۹ درصد گردیده است (سالانه بطور متوسط ۸ درصد).

طی دوره مزبور، عمده‌ترین مناطق صادرکننده کائوچوی مصنوعی، اروپا و آمریکا بوده‌اند. در سال ۱۹۸۳ این مناطق مجموعاً بالغ بر ۲/۵ میلیارد دلار صادرات کائوچوی مصنوعی داشته‌اند (۸۹/۱ درصد از کل صادرات جهان سرمایه‌داری)، بقیه صادرات (۰/۳ میلیارد دلار) عمدتاً مربوط به آسیا می‌گردد^۲.

در سال ۱۹۸۳ کل واردات جهان سرمایه‌داری بالغ بر ۲/۷ میلیارد دلار بوده است که با ۴۷/۱ درصد رشد در سال ۱۹۸۷، به حدود ۴ میلیارد دلار افزایش یافته است. بدین ترتیب این روند افزایش سالانه

هزار تن در سال ۱۹۸۶ کاهش یافته است (۳/۳- درصد).

در زمینه صادرات، طی سالهای ۸۶-۱۹۸۴، عمدتاً وارد کنندگان عمده، صادرکنندگان عمده نیز بوده‌اند به استثنای کشورهای ژاپن، شوروی و هلند که بیشتر در زمینه صادرات، عمده تلقی می‌شوند. در سال ۱۹۸۶، فرانسه با ۴۰۷/۹ هزار تن، ایالات متحده آمریکا با ۳۶۵ هزار تن، آلمان غربی با ۲۸۹/۶ هزار تن، ژاپن با ۲۸۰ هزار تن، انگلستان با ۱۸۷/۴ هزار تن، شوروی با ۱۵۷ هزار تن، کانادا با ۱۴۴/۸ هزار تن و ایتالیا با ۱۰۲/۱ هزار تن، به ترتیب مقام‌های اول تا هشتم را در جمع کشورهای صادرکننده جهان کسب نموده‌اند.

میزان صادرات ایالات متحده آمریکا طی سالهای ۸۶-۱۹۸۴، ۴/۳ درصد رشد نموده و از ۳۵۰ هزار تن به ۳۶۵ هزار تن افزایش یافته است. میزان صادرات اکثر کشورهای فوق (به استثنای آلمان غربی و ایتالیا) طی دوره افزایش یافته است. بطور کلی میزان افزایش و یا کاهش صادرات کشورهای مزبور طی دوره عبارت بوده است از:

(1): U.N, *International Trade Statistics Yearbook* (New York: U.N Pub., 1989) P.322.

(2): *Ibid.*

۲۹۳/۰ میلیون دلار افزایش یافته است.^۳

تایر، تیوپ و ملحقات آنها:

کل ارزش صادرات فرآورده‌های مزبور در کشورها و مناطق سرمایه‌داری، از حدود ۶/۹ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۳ به حدود ۱۱/۲ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۷ افزایش یافته است. در این روند، افزایش در سالهای ۱۹۸۴، ۱۹۸۶ و ۱۹۸۷ به ترتیب با نرخ‌های ۸/۱، ۲۰/۹ و ۲۵/۱ درصد قابل ملاحظه می‌باشد. بطور کلی، صادرات تایر و تیوپ طی سالهای ۸۷-۱۹۸۳، ۶۳/۵ درصد و سالانه بطور متوسط ۱۳/۱ درصد رشد داشته است.^۴

طی دوره ۸۷-۱۹۸۳، اروپا همواره بیشترین رقم صادرات را به خود اختصاص داده است. میزان صادرات این منطقه از حدود ۳/۹ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۳ به حدود ۷/۱ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۷ افزایش یافته است (۸۰/۶ درصد). پس از اروپا و آسیا، آمریکا به لحاظ ارزش صادرات تایر و تیوپ رتبه سوم را طی سالهای ۸۷-۱۹۸۳ حائز گردیده است. آسیا طی سالهای مذکور، پس از اروپا، همواره رتبه دوم را حائز بوده است.

۱۰/۱ درصد رشد داشته است.^۱ در سال ۱۹۸۳ سهم مناطق آفریقا، آمریکا، آسیا، اروپا و اقیانوسیه از کل میزان واردات جهان سرمایه‌داری به ترتیب بالغ بر ۲/۴، ۲۶، ۱۴/۵، ۵۶/۱ و یک درصد بوده است. در سال ۱۹۸۷ سهم آفریقا به ۱/۸۴ درصد، سهم آمریکا به ۲۳/۳ درصد و سهم آسیا به ۱۴/۳ درصد کاهش و سهم اقیانوسیه و اروپا به ترتیب به ۱/۱ و ۵۹/۵ درصد افزایش یافته است.^۲

در سال ۱۹۸۳، ارزش واردات کاتوجوی مصنوعی در ۵ کشور عمده یعنی آلمان غربی، ایالات متحده آمریکا، فرانسه، انگلستان و ایتالیا به ترتیب بالغ بر ۳۱۹/۲، ۲۵۳/۹، ۱۹۴/۱، ۱۷۰/۳ و ۱۶۶/۸ میلیون دلار بوده است. طی دوره ۸۷-۱۹۸۳، ارزش واردات آلمان غربی ۴۹/۸ درصد رشد نموده و به ۴۷۸/۳ میلیون دلار افزایش یافته است. واردات سایر کشورهای مذکور [ایالات متحده آمریکا (۴۶/۵ درصد)، فرانسه (۵۵/۷ درصد)، انگلستان (۳۴/۷ درصد) و ایتالیا (۷۵/۷ درصد)] نیز با رشد همراه بوده است. به این ترتیب، میزان ارزش واردات این کشورها در سال ۱۹۸۷ به ترتیب به حدود ۳۷۲/۰ میلیون دلار، ۳۰۲/۲ میلیون دلار، ۲۲۹/۴ میلیون دلار و

(1): U.N, *Op Cit*, P.322.

(2): *Ibid*.

(3): *Ibid*.

(4): *Ibid*, P113.

طی سالهای ۸۷-۱۹۸۳، کشورهای عمده صادرکننده تایر و تیوپ در جهان سرمایه داری به ترتیب رتبه عبارت بوده اند از: ژاپن، فرانسه، آلمان غربی، کانادا، کره جنوبی، انگلستان، ایتالیا، ایالات متحده آمریکا، اسپانیا، بلژیک - لوکزامبورگ و هلند. میزان ارزش صادرات همه این کشورها بالای ۲۰۰ میلیون دلار گزارش شده است.

میزان ارزش صادرات آنها در سال ۱۹۸۷ به ترتیب شامل ارقام ۱/۸۰۷، ۱/۸۰۶، ۱/۴۶۷، ۰/۵۹۱، ۰/۶۴۲، ۰/۷۵۴، ۰/۶۹۵، ۰/۵۲۵، ۰/۵۶۸، ۰/۴۲۶ و ۰/۳۹۱ میلیارد دلار بوده است.^۱

در سال ۱۹۸۳ کشورهای سرمایه داری بالغ به ۷/۳ میلیارد دلار واردات تایر و تیوپ و سایر ملحقات آنها را داشته اند. در سال ۱۹۸۵ این میزان به حدود ۸/۱ میلیارد دلار و در سال ۱۹۸۷ به حدود ۱۱/۷ میلیارد دلار افزایش یافته است. به این ترتیب ارزش واردات مزبور طی این دوره، ۶۰/۶ درصد رشد کسب نموده است. در سال ۱۹۸۳ در بین مناطق مختلف سرمایه داری، اروپا با رقم ۳/۲ میلیارد دلار، بیشترین میزان ارزش واردات را به خود اختصاص داده است.^۲

طی دوره ۸۷-۱۹۸۳، کشورهای ایالات متحده آمریکا، آلمان غربی، فرانسه، انگلستان، کانادا، ایتالیا، عربستان سعودی، هلند، بلژیک - لوکزامبورگ و سوئد جزء کشورهای عمده وارد کننده تایر و تیوپ به حساب آمده اند. در بین این کشورها، سهم ایالات متحده آمریکا، آلمان غربی، فرانسه، انگلستان، ایتالیا، هلند، بلژیک - لوکزامبورگ و سوئد، طی دوره با افزایش سهم کانادا و عربستان سعودی با کاهش مواجه گردیده است. بطور کلی، کشورهای مزبور در سال ۱۹۸۷ به ترتیب حدود ۴/۴، ۱/۴، ۰/۸، ۰/۷، ۰/۵، ۰/۶، ۰/۳، ۰/۵، ۰/۴ و ۰/۳ میلیارد دلار واردات تایر و تیوپ داشته اند.^۳

اضافه می شود که در تجارت جهانی تایر و تیوپ، عمدتاً شرکت های چند ملیتی (همان تولید کنندگان عمده تایر و تیوپ) دخالت دارند. در سال ۱۹۸۸، ۵ شرکت معروف جهانی^۴، ۶۵/۵ درصد از کل تجارت جهانی را به خود اختصاص داده اند. در سال ۱۹۷۸، این رقم ۵۵ درصد بوده است.^۵ در زیر اسامی شرکتهای چند ملیتی و سهم آنها از کل تجارت جهانی تایر و تیوپ در سال ۱۹۸۸ ملاحظه می شود:

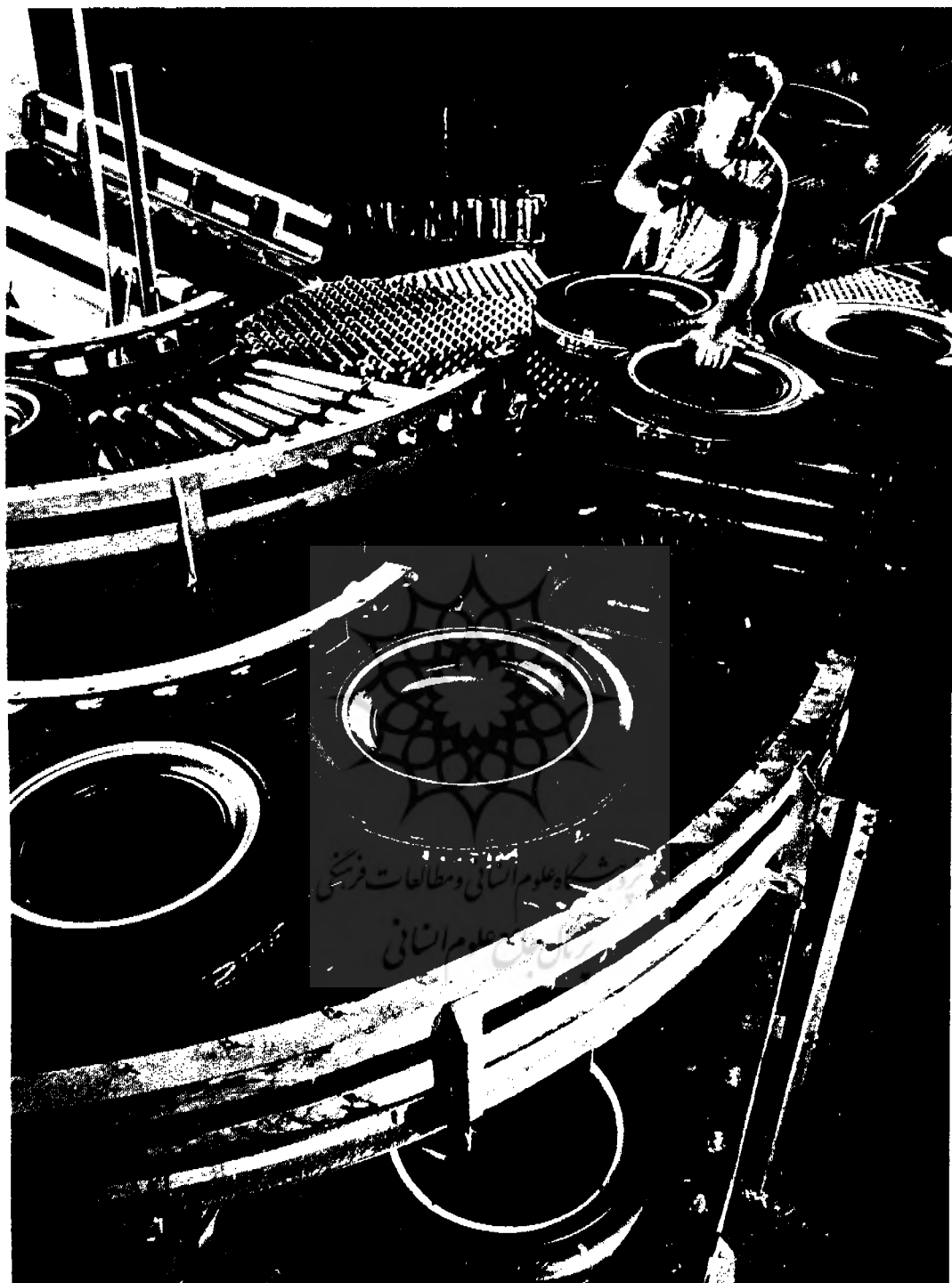
(1): *Ibid.*

(2): *Ibid.*

(3): *Ibid.*

۴- ۵ شرکت اول که ذیلآ آورده شده اند.

۵- وزارت بازرگانی، روزنامه دفاتر بازرگانی خارج از کشور، شماره ۵۱۳، نهم اسفند سال ۱۳۶۸.

طی سالهای ۸۶-۱۹۸۱ کشورهای مالزی، اندونزی، تایلند و سایر کشورها (عمدتاً سریلانکا) در صادرات کائوچوی طبیعی مقامهای اول تا چهارم را کسب نموده‌اند.

قیمت کائوچوی طبیعی که در سال ۱۹۸۷ روند صعودی به خود گرفته بود، طی نیمه دوم سال ۱۹۸۸ (از ماه مه به بعد) به دلیل افزایش تقاضا و خرید آن جهت احتکار و تحویل سود بیشتر، و عمدتاً از ناحیه ژاپن، و نیز محدود شدن عرضه این محصول در فصل زمستان، شدیداً روبه افزایش نهاد. در اوایل ژوئن ۱۹۸۸، قیمت سازمان بین‌المللی کائوچوی طبیعی (INRO) در خصوص (RSSI) و برحسب سنت مالزی در هر کیلوگرم ۳۲۳ سنت افزایش یافت، به دنبال آن، قیمت‌های مزبور به این دلیل که از یک طرف میزان خریدهای سوداگرانه شدیداً کاهش یافته و از طرف دیگر میزان عرضه در تعدادی از کشورهای عمده تولیدکننده افزایش یافته بود، دچار افت نسبتاً زیادی گردید. عوامل دیگری نظیر کاهش خرید از ناحیه کشورهای اروپای غربی و ایالات متحده آمریکا نیز در کاهش قیمت‌ها مؤثر بوده‌اند که این مورد مربوط می‌شود به تعطیلات تابستانی واحدهای تولیدی و افزایش فروش کائوچو از ناحیه ذخایر احتیاطی. از اکتبر ۱۹۸۸، میزان کاهش قیمت‌ها با شتاب بیشتری صورت گرفت و تا اواسط این ماه، قیمت «INRO» زیر ۲۳۲

میشلن (Michelin): ۱۸ درصد. گودیر (Goodyear): ۱۷/۶ درصد. بریجستون / فایرستون (Bridgestone / Firestone): ۱۵/۲ درصد. جنرال تایر / گن تی ننتال (General Tire / Continental): ۸ درصد. پیترلسی / آرمسترانگ (Pirelli / Armstrong): ۶/۷ درصد. سومی تومو / دنلپ (Sumitomo / Dunlop): ۶ درصد. سایر تولیدکنندگان: ۲۸/۵ درصد.

قیمت:

کائوچوی طبیعی:

روند قیمت کائوچوی طبیعی طی سالهای ۸۶-۱۹۸۰، در جدول شماره (۷) ملاحظه می‌شود. در این جدول قیمت فوب کائوچوی (RSSI) مالزی از ۶۴/۶ سنت آمریکا در هر پوند، پس از نوسانات چندی، به کمترین میزان خود طی سالهای ۸۶-۱۹۸۰ یعنی ۴/۴ سنت در سال ۱۹۸۵- رسیده است. در سال ۱۹۸۶، قیمت مزبور مجدداً افزایش یافته و به ۳۶/۶ سنت رسید. بدین ترتیب روند قیمت‌های مذکور، طی دوره ۸۶-۱۹۸۰ سالانه بطور متوسط ۹ درصد تنزل یافته است (۴۳/۳- درصد طی دوره).

۱- قیمت فوب (RSSI) مالزی.

جدول (۷): قیمت کائوچوی طبیعی طی سالهای ۸۶-۱۹۸۰

واحد: سنت آمریکا هر پوند

سال	۱۹۸۰	۱۹۸۱	۱۹۸۲	۱۹۸۳	۱۹۸۴	۱۹۸۵	۱۹۸۶
کائوچوی طبیعی	۶۴/۶	۵۰/۹	۳۸/۹	۴۸/۳	۴۳/۴	۳۴/۴	۳۶/۶

مأخذ:

International Monetary Fund, *Primary Commodities Market Developments and Outlook* (Washington, D.C: IMF Pub., May 1987), P.68.

اینکه قیمت کائوچوی طبیعی طی سه ماهه سوم سال ۱۹۸۸ کاهش یافت مع ذلک متوسط قیمت در سال مزبور بالاترین قیمت طی سالهای ۸۸/۱۹۸۰، قلمداد می‌گردد^۱.

طی سه ماهه نخست سال ۱۹۸۹، قیمت کائوچوی طبیعی، نظیر اواخر سال ۱۹۸۸ بنا بدلائل زیر به نوسانات روزمره خود ادامه داد:
 ۱- عدم اطمینانی که در خصوص عرضه کائوچوی طبیعی بوجود آمد. این عدم اطمینان ناشی از بارندگی شدید و سیل‌های حاصل از آن در مالزی و تایلند بود. ۲- تغییر رابطه پولی بین دلار آمریکا و اینگیل^۲ مالزی و ۳- تأثیر پذیری ذخایر تجاری در مقابل ذخایر احتیاطی نزدیک به اتمام

سنت مالزی در هر کیلوگرم قرار گرفت. کاهش مزبور احتمالاً به دلیل افزایش فروش از محل ذخایر احتیاطی «TNRO» در فاصله ماههای مه و ژوئیه صورت پذیرفته است، در صورتی که خریدهای انبوهی که قبلاً توسط کشورهای اروپای غربی بصورت سنتی پس از تعطیلات تابستانی انجام می‌گرفت، جامه عمل نپوشید. از طرف دیگر کشورهای اروپای شرقی، با توجه به بالا بودن قیمت کائوچوی طبیعی در اوایل سال ۱۹۸۸، چندان که باید و شاید وارد بازار ننگردیدند. طی سه ماهه آخر سال ۱۹۸۸ چنین برآورد شده بود که قیمت در حد ۲۳۰ سنت مالزی در هر کیلوگرم تثبیت گردد، چرا که پیش‌بینی شده بود تقاضا مجدداً افزایش یابد. علی‌رغم

(1): F.A.O, *Commodity Review and Outlook, 1988-89* (Rome: F.A.O Pub., 1989), P.79.

۲- واحد پول در مالزی است که معادل ۱۰۰ سنت می‌باشد، البته به آن دلار مالزی نیز گفته می‌شود که برابر یک دلار سنگاپور است.

ایالات متحده آمریکا، آلمان غربی، فرانسه، انگلستان، ژاپن و چین، طی سالهای ۸۶-۱۹۸۱ از جمله کشورهای عمده واردکننده کائوچوی طبیعی بوده‌اند.

طبیعی به قیمت کائوچوی مصنوعی از ۸۴/۰ در سال ۱۹۸۶ بطور تخمینی به ۱/۴ در سال ۱۹۸۸ افزایش یابد.

همچنین پیش‌بینی شده که نسبت مزبور از سال ۱۹۸۹ به بعد که به ظرفیت تولید کائوچوی مصنوعی افزوده می‌شود و در نتیجه قیمت آن کاهش می‌یابد، بیشتر افزایش یابد. طبق همین پیش‌بینی، قیمت کائوچوی طبیعی برای دوره ۹۱-۱۹۸۹ با کاهش و برای دوره ۹۴-۱۹۹۱ با افزایش مواجه خواهد شد. پس از سال ۱۹۹۵ که محصول کائوچوی طبیعی افزایش قابل ملاحظه‌ای خواهد یافت، قیمت این محصول تا اواخر دهه ۱۹۹۰ کاهش خواهد یافت. در همین زمان، افزایش مصرف کائوچوی طبیعی به دلیل پائین بودن قیمت نسبی آن، مجدداً قیمت‌ها را بالا خواهد برد.

کائوچوی مصنوعی:

به دلیل فقدان آمار در خصوص قیمت انواع کائوچوی مصنوعی در گذشته، صرفاً به جدول زیر که حاوی قیمت چند قلم از کائوچوی مزبور، در سه ماهه آخر سال

سازمان بین‌المللی کائوچوی طبیعی (INRO) طی سه ماهه مذکور، متوسط قیمت ماهانه تا اندازه‌ای افزایش یافت، در حالی که تقاضا همچنان در سطح بالایی قرار داشت. محصول سال ۱۹۸۸ اندونزی نظیر سال ۱۹۸۷، نتوانست کسری تولید کشورهای مالزی و تایلند را جبران نماید. هر چند قیمت‌های فروش برای آن در حدی مناسب قرار داشته است. متوسط قیمت در سه ماهه نخست سال ۱۹۸۹ حدوداً ۵ درصد بیشتر از متوسط قیمت طی سه ماهه آخر سال ۱۹۸۸ بوده است. در سه ماهه آخر سال ۱۹۸۸، متوسط قیمت ۱۱۹۲ دلار در هر تن گزارش شده است.^۱

پیش‌بینی شده که قیمت نقدی RSS ۱، طی دوره ۲۰۰۰-۱۹۸۸، از ۱۴۴۴ دلار در هر تن به ۲۳۹۱ دلار در هر تن (به دلار جاری) افزایش یابد.^۲ به دلار ثابت سال ۱۹۸۵، قیمت‌های مزبور به ترتیب به ۱۰۲۶ دلار در هر تن و ۱۰۵۵ دلار در هر تن بدل می‌شود. از سال ۱۹۸۷ که قیمت کائوچوی طبیعی افزایش یافت، این افزایش موجب گردید که نسبت قیمت کائوچوی

(1): The World Bank, Quarterly Review of Commodity Markets, First Quarter 1989 (Washington, D.C.: World Bank Pub., April 1989), P.19.

(2): *Ibid.*

۱۳۶۸ (سه ماهه اول ۱۹۹۰) می باشد. اکتفا می شود.

در تجارت کائوچوی مصنوعی، واردکنندگان عمده، صادرکنندگان عمده نیز تلقی گردیده اند. این کشورها عبارت بوده اند از ایالات متحده آمریکا، آلمان غربی، فرانسه، ایتالیا، انگلستان، کانادا، ژاپن و شوروی (عمدتاً صادرکننده).

جدول (۸): قیمت انواع کائوچوی مصنوعی در بازارهای صادراتی جهان، در سه ماهه آخر سال ۱۳۶۸ (سه ماهه اول ۱۹۹۰)

واحد: دلار در هر تن

مقادیر	کائوچوی اس سی آر		کائوچوی پلی بوتادین		کائوچوی نیتریل		کائوچوی لاتکس کائوچوی نیتریل		کائوچوی بوتیل سولفید		کائوچوی بوتیل هالوزنه		نمبرین	لاتکس نشویرن
	(۱)	(۲)	(۱)	(۲)	(۱)	(۲)	(۱)	(۲)	(۱)	(۲)	(۱)	(۲)		
قیمت	۱۱۷۲	۱۳۳۳	۱۴۶۰	۱۰۴۰	۱۷۶۰	۱۷۰۰	۱۷۵۰	۲۰۴۰	۲۰۷۰	۲۲۵۰	۲۰۷۰	۲۰۷۰	(۱)	(۱)

۱- قیمت خلیج مکزیک.

۲- قیمت اروپای غربی.

مأخذ: شرکت ملی صنایع پتروشیمی، روند قیمت فرآورده های پتروشیمیایی و شیمیایی - کشاورزی در بازارهای صادرات جهان، اسفندماه ۱۳۶۸.

منابع و مأخذ:

الف: لاتین

(1): EIU, *Rubber Trends*, London: EIU Pub. 1989.

(2): F.A.O, *Commodity Review and Outlook, 1988-89*, Rome: FAO Pub., 1989.

(3): International Monetary Fund, *Primary Commodities Market Developments and Outlook*, Washington, D.C: IMF Pub.,

(4): The World Bank, *Quarterly Review of Commodity Markets, First Quarter 1989*, Washington, D.C: World Bank Pub., April 1989.

- (5): *The World Bank, World Rubber Market Structure and Stabilisation*, Washington: World Bank Pub., 1984.
- (6): U.N, *UNCTAD Commodity Yearbook 1988*, New York: U.N Pub., 1989.
- (7): U.N, *Annual Review of the Chemical Industry 1986*, New York: UN Pub., 1988.
- (8): U.N, *International trade Statistics Yearbook*, New York: UN Pub., 1989.
- (9): World Bank, *Price Prospects For Major Primary Commodities 1988-2000*, Washington, D.C: World Bank Pub., 1989.
- (10): *World Economic Service, No. 187, July 1985.*

ب: فارسی

- ۱۱- دبیری، حسن. پتروشیمی (تهران: جهاد دانشگاهی؛ ۱۳۶۷).
- ۱۲- وزارت بازرگانی، روزنامه دفاتر بازرگانی خارج از کشور، شماره ۵۱۳، نهم اسفند سال ۱۳۶۸.
- ۱۳- شرکت ملی صنایع پتروشیمی، روند قیمت فرآورده‌های پتروشیمیایی و شیمیایی- کشاورزی در بازارهای صادراتی جهان، اسفندماه ۱۳۶۸.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی